

Obsah

Předmluva	IX
Seznam použitých zkratk	XXI
 Část první. Informatika a právo	1
Kapitola 1. Informace a informatika	3
Kapitola 2. Informační a postinformační společnost	10
Kapitola 3. Právní regulace informací	14
Kapitola 4. Právo na informace	17
4.1 Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	23
4.2 Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí	32
 Část druhá. Informační systémy a jejich části	39
Kapitola 1. Data a informace	41
Kapitola 2. Informační systémy	45
Kapitola 3. Technické a programové komponenty informačních systémů	52
3.1 Počítačový program, software	52
3.2 Programové vybavení, produkty	55
3.3 Technické vybavení, hardware	58
3.4 Pojmy IT používané v právních dokumentech	61
 Část třetí. Elektronické dokumenty a podpisy	69
Kapitola 1. Terminologie versus technologická realizace	71
Kapitola 2. Dokument jako důkazní prostředek	76
Kapitola 3. Právní předpoklady pro používání elektronických dokumentů	78
Kapitola 4. Autentizace	81
Kapitola 5. Elektronický podpis	83
5.1 Digitální technologie elektronického podepisování	84
5.2 Digitální dokument	86

Obsah

5.3	Elektronický podpis	87
5.4	Šifrovací algoritmy pro digitální podepisování	88
5.4.1	Symetrické šifrovací algoritmy a jejich využití	89
5.4.2	Asymetrické šifrovací algoritmy	90
5.5	Proces podepisování dokumentu	90
5.6	Ověření pravosti podpisu a integrity obsahu dokumentu	92
5.7	Utajení podepsaných zpráv	96
5.8	Elektronický podpis a utajované skutečnosti	97
5.9	Právní východiska elektronického podpisu ...	97
5.9.1	Dokumenty Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo (UNCITRAL)	99
5.9.2	Směrnice ES o elektronickém podpisu	101
5.10	Zákon o elektronickém podpisu č. 227/2000 Sb.	102
5.11	Používání elektronického podpisu v oblasti státních orgánů	114
5.11.1	Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků	115
5.11.2	Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád)	117
5.11.3	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ...	118
5.11.4	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)	119
5.11.5	Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ...	120
5.11.6	Shrnutí	120
5.12	Prováděcí předpisy k zákonu o elektronickém podpisu	121
5.12.1	Vyhláška k provedení zákona o elektronickém podpisu	121
5.12.1.1	Vznik vyhlášky	122
5.12.1.2	První část vyhlášky	125
5.12.1.3	Druhá část vyhlášky	127
5.12.2	Nařízení vlády ČR k provedení zákona o elektronickém podpisu	128
5.12.2.1	Geneze	128
5.12.2.2	Povinnosti uložené tímto nařízením orgánům veřejné moci	130

2.3	Vymezení obsahu informatické kriminality . . .	694
Kapitola 3.	Skutkové podstaty a právní kvalifikace informatické kriminality	702
3.1	Počátky počítačové kriminality	703
3.1.1	Sabotáže	703
3.1.2	Dokladové delikty	704
3.1.3	Neoprávněné užívání počítačů	704
3.1.4	Jiné delikty související s počítači a komunikacemi	705
3.2	Dnešní informatická kriminalita	706
3.2.1	Pachatelé	706
3.2.2	Podvody	708
3.2.3	Padělky	709
3.2.4	Bankovní počítačové podvody	715
3.2.5	Letadla	718
3.2.6	Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění	720
3.2.7	Porušování práv k duševnímu vlastnictví	722
3.2.8	Poškození a zneužití záznamu na nosiči informací	730
3.2.9	Porušování povinností při správě cizího majetku	737
3.2.10	Zneužívání osobních dat občanů a počítačová špionáž	740
3.3	Nové druhy kriminality	742
3.3.1	Šíření informací	742
3.3.2	Porušování tajemství dopravovaných zpráv	744
3.3.3	Shromažďování informací	746
3.3.4	Internetová trestná činnost	746
Kapitola 4.	Právní řád a technologický vývoj	747
4.1	Změna kvality počítačové kriminality	747
4.2	Reakce právního řádu na technologický vývoj	749
4.3	Chybějící skutkové podstaty	752
4.4	Úmluva Rady Evropy o počítačové kriminalitě	756
Kapitola 5.	Závěr	758

Část dvanáctá. Úvahy do budoucnosti nejen o kriminalitě . .	761
--	------------

Kapitola 6.	Akreditace PCS podle § 11 zákona	134
Kapitola 7.	Dosavadní aplikace elektronického podpisu ve veřejné správě	134
7.1	Možné využití elektronického podpisu	136
7.1.1	Univerzální elektronická karta	136
7.1.2	Princip využívání univerzální elektronické karty	137
7.1.3	Terminály	137
7.1.4	Příklady aplikací	137
7.1.5	Příklad použití UEK: návštěva lékaře	138
7.1.6	Příklad použití UEK: státní správa	138
7.2	Další očekávaný vývoj v oblasti elektronického podpisu	139
7.2.1	Vyhodnocení zkušeností s elektronickým podpisem v zemích EU	139
7.2.2	Časové razítko	140
Část čtvrtá.	Ochrana osobních údajů	143
Kapitola 1.	Ochrana osobních údajů a její východiska	145
1.1	Evropská úmluva o ochraně lidských práv a svobod	146
1.2	Mezinárodní pak o občanských a politických právech	149
1.3	Právo na ochranu soukromí, právo na informace a na svobodu projevu	149
Kapitola 2.	Ústavní základy ochrany soukromí a osobních údajů	154
Kapitola 3.	Zákon č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech	154
Kapitola 4.	Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů	155
4.1	Působnost zákona	155
4.2	Základní pojmy zákona	157
4.3	Práva a povinnosti subjektů zákona	162
4.4	Úřad pro ochranu osobních údajů	181
Kapitola 5.	Zvláštní úpravy ochrany osobních údajů	187
5.1	Zákon o Policii České republiky	188
5.2	Celní zákon	195
5.3	Zákon o zpravodajských službách	198
5.4	Zákon o bankách a zákon o pojišťovnách	198

5.5	Zákon o péči o zdraví lidu	205
5.6	Zákon o obecní policii	211
Část pátá. Informační systémy ve veřejné správě		213
Kapitola 1.	Veřejná správa a informační systémy	215
1.1	Veřejná správa	215
1.2	Státní správa a samospráva	218
1.3	Organizační složky státu	219
1.4	Orgány veřejné moci, veřejné správy, státní správy a samosprávy	220
1.4.1	Orgány veřejné moci	220
1.4.2	Orgány veřejné správy	221
1.4.3	Orgány státní správy	221
1.4.4	Ostatní orgány státní správy	224
1.4.5	Orgány samosprávy	224
Kapitola 2.	Informační systémy veřejné správy	225
2.1	Základní informační systémy veřejné správy	227
2.2	Ostatní informační systémy veřejné správy	231
Kapitola 3.	Právní úprava informačních systémů veřejné správy	234
3.1	Stav před rokem 2000	234
3.2	Zákon o informačních systémech veřejné správy č. 365/2000 Sb.	235
3.3	Úřad pro veřejné informační systémy	240
3.4	Práva a povinnosti orgánů veřejné správy	242
Kapitola 4.	Ministerstvo informatiky a jeho působnost	244
4.1	Poslání ministra	245
4.2	Organizace ministerstva	246
4.3	Další činnosti Ministerstva informatiky	250
4.4	Zahraniční spolupráce	251
Kapitola 5.	Portál veřejné správy	253
Část šestá. Telekomunikační právo v České republice		257
Kapitola 1.	Předchozí právní úpravy v Československu a v České republice	259
Kapitola 2.	Zákon o telekomunikacích č. 151/2000 Sb.	261
2.1	Hlavní ustanovení zákona o telekomunikacích ...	263
2.2	Státní správa v oblasti telekomunikací	267
2.3	Telekomunikační zařízení a jejich schvalování ...	270

Obsah

2.4	Univerzální služba	275
2.5	Pronájem telekomunikačních okruhů	277
2.6	Zpřístupnění lokální smyčky	280
2.7	Práva a povinnosti provozovatele koncových zařízení	283
2.8	Číslovací plány a čísla	284
Kapitola 3.	Ochrana osobních údajů a telekomunikační tajemství	285
3.1	Telefonní seznamy a databáze účastníků	285
3.2	Telekomunikační tajemství	288
Kapitola 4.	Obchodní podmínky a reklamace u veřejných telekomunikačních služeb	293
4.1	Všeobecné obchodní podmínky	293
4.2	Reklamace vyúčtování cen za telekomunikační služby	295
Kapitola 5.	Podnikání v oblasti telekomunikací	295
Kapitola 6.	Právní normy pro telekomunikace v ČR	297
6.1	Seznam zákonných a podzákonných předpisů ..	297
6.2	Přehled generálních licencí vydaných ČTÚ ...	300
Kapitola 7.	Právní předpisy Evropských společenství a regulace elektronických komunikací	307
7.1	Regulační rámec telekomunikací 1998/2000 ...	307
7.2	Liberalizace v telekomunikacích	308
7.3	Harmonizace v telekomunikacích	310
7.4	Transpozice práva	314
7.5	Reformy od roku 1999	315
7.6	Stávající a nový regulační rámec elektronických komunikací	317
7.7	Klíčové změny regulačního rámce	323
7.7.1	Rozsah	323
7.7.2	Technologická neutralita	323
7.7.3	Lehký licenční režim	324
7.7.4	Přechod k režimu založenému na pravidlech soutěžního práva	324
7.7.5	přístup a propojování	325
7.7.6	Zpřístupnění účastnického vedení	325
7.7.7	Přenositelnost čísel v mobilních sítích	325
7.7.8	Tržní analýzy	325
7.7.9	Regulační zdrženlivost	326
7.7.10	Vztah mezi státními regulačními úřady a Komisí	326

Obsah

7.7.11	Odvolání	327
7.7.12	Koordinace politiky rádiového spektra	327
7.7.13	Sekundární obchodování s rádiovým spektrém	327
7.8	Implementace a přechodná opatření	327
7.9	Sekundární opatření	330
7.10	Předpisový rámec 2003 jako součást lisabonské iniciativy	332
7.11	Česká republika z hlediska telekomunikačního práva ES	337

Část sedmá. Obchodování a informační technologie 341

Kapitola 1.	Elektronický obchod a obvyklé způsoby obchodování	343
1.1	Úvod do problematiky obecného prodeje	347
1.1.1	Relevantní právní úpravy při prodeji	347
1.1.2	Uzavírání smluv	350
1.1.3	Druhy právních úprav prodeje	355
1.2	Vztah podnikatele k podnikateli při koupi věci	361
1.2.1	Obecně	361
1.2.2	Jednání o uzavření smlouvy	367
1.2.3	Kupní smlouva	368
1.2.4	Odpovědnost za vady	373
1.3	Vztah podnikatele ke kupujícímu – nepodnikateli	379
1.3.1	Obecně	379
1.3.2	Jednání o uzavření smlouvy	381
1.3.3	Kupní smlouva obecně	382
1.3.4	Spotřebitelská smlouva	382
1.3.5	Zvláštní ustanovení o prodeji zboží v obchodě	395
1.3.5.1	Kupní smlouva	395
1.3.5.2	Odpovědnost za vady	399
1.3.5.3	Promlčení v případě odpovědnosti za vady	409
1.3.5.4	Ochrana spotřebitele	409
1.3.5.4	Odpovědnost za škodu způsobenou vadným výrobkem	413
1.4	Vztahy, v nichž prodávající neprodává jako podnikatel	415

1.5	Závěr	417
Kapitola 2.	Smlouvy na dodávky informačních a telekomunikačních systémů	419
2.1	Právní režim a typy smluv	419
2.2	Hlavní náležitosti smluv	425
2.3	Právní ochrana a smlouvy na dodávku informačních technologií	427
2.4	Outsourcing a jeho smluvní zabezpečení	432
2.4.1	Úvod	432
2.4.2	Důvody pro outsourcing	432
2.4.3	Jaký typ outsourcingové smlouvy je nejvhodnější	433
2.4.4	Podstatné náležitosti smlouvy o outsourcingu	437

Část osmá. Ochrana práv duševního vlastnictví a informační systémy

441

Kapitola 1.	Práva k nehmotným statkům	444
Kapitola 2.	Duševní vlastnictví	445
Kapitola 3.	Práva duševního vlastnictví a nehmotný majetek	446
Kapitola 4.	Členění práv duševního vlastnictví	450
Kapitola 5.	Práva průmyslového vlastnictví	455
Kapitola 6.	Průmyslová práva v oblasti informačních a komunikačních systémů	458
6.1	Vynálezy	458
6.2	Užitné vzory	460
6.3	Průmyslové vzory	461
6.4	Topografie polovodičových výrobků	462
6.5	Zlepšovací návrhy	465
6.6	Know-how	466
6.7	Ochranné známky	469
6.8	Označení původu	473
6.9	Obchodní firma	474
6.10	Licence k průmyslovým právům	476
Kapitola 7.	Autorská díla a autorská práva	479
7.1	Ochrana podle zákona č. 35/1965 Sb.	479
7.2	Nový autorský zákon č. 121/2000 Sb.	482
7.2.1	Principy a východiska	482
7.2.2	Mezinárodní vztahy	485

Obsah

7.2.3	Ochrana počítačových programů	487
7.2.4	Spoluautorství, díla zaměstnanecká a kolektivní	497
7.2.5	Práva osobnostní a práva majetková	498
7.2.5.1	Právo dílo užít	501
7.2.5.2	Rozmnožování podle § 13 AutZ	501
7.2.5.3	Rozšiřování podle § 14 AutZ	502
7.2.5.4	Pronájem podle § 15 AutZ	503
7.2.5.5	Půjčování podle § 16 AutZ	504
7.2.5.6	Vystavování podle § 17 AutZ	505
7.2.5.7	Sdělování veřejnosti podle § 18 a násl. AutZ . .	506
7.2.5.8	Právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu	507
7.2.5.9	Volná užití děl mimo počítačové programy	508
7.2.6	Smlouvy podle autorského zákona	509
7.2.6.1	Licenční smlouva podle § 46 a násl. zákona	509
7.2.6.2	Poznámka k převodu hmotných substrátů	515
7.2.6.3	Freeware, shareware a Free Software	516
7.2.7	Zaměstnavatelé a zaměstnanci z hlediska AutZ	527
7.2.8	Ochrana databází	532
7.2.9	Ochrana autorských děl podle občanského a trestního práva	535
7.2.9.1	Ochrana občanskoprávní	535

Část devátá. Právní vztahy k zaměstnancům

při vytváření informačních systémů	539
--	-----

Kapitola 1.	Zajištění práv zaměstnavatele k informačnímu systému	541
Kapitola 2.	Pracovní smlouvy s autory a spoluautory	543
Kapitola 3.	Konkurenční ujednání v pracovních smlouvách	548
3.1	Obchodní tajemství	549
3.2	Zákaz konkurence po dobu trvání pracovního poměru	549
3.2.1	Obecný zákaz konkurence	549
3.2.2	Výkon vědecké, pedagogické, literární a umělecké činnosti	553
3.2.3	Zákaz konkurence u státních zaměstnanců	554

Obsah

3.3	Zákaz konkurence po skončení pracovního poměru	555
3.3.1	Zákazy konkurence do 31. 12. 2000	555
3.3.2	Zákazy konkurence od 1. 1. 2001	558
3.3.3	Zákaz konkurence u státních zaměstnanců po skončení zaměstnání	564
3.4	Rozhodovací praxe NS ČR po novele č. 155/2000 Sb.	564
3.5	Návrh zákona, kterým se mění zákoník práce (prosinec 2003)	566
Kapitola 4.	Manažerské smlouvy a ujednání	569
Kapitola 5.	Zaměstnanecská díla	573
5.1	Autorský zákon č. 35/1965 Sb.	573
5.2	Autorský zákon č. 121/2000 Sb.	576
Kapitola 6.	Podnikání v oblasti informačních a telekomunikačních systémů	577
Část desátá. Internet		581
Kapitola 1.	Internet – síť sítí	583
Kapitola 2.	Internet z hlediska právního	586
Kapitola 3.	Charakter internetovských objektů	589
Kapitola 4.	Domény, jména domén a doménová jména	591
4.1	Adresování internetového prostoru	593
4.2	Internet začíná tečkou	594
4.3	Orgány a organizace spravující domény	597
4.4	Registrace domén v ČR očima práva	601
4.5	Doménové jméno jako nový druh duševního vlastnictví	605
4.6	Pravomocný rozsudek ohledně doménového jména ve věci samé	610
4.6.1	Popis případu a rozhodnutí soudu	613
4.6.2	Zobecněné závěry	619
4.7	Kde je chyba?	620
Kapitola 5.	Ochrana informací a dokazování na Internetu	621
5.1	Ochrana osobních údajů	622
5.2	Ochrana autorských práv	626
5.2.1	Ochrana WWW stránek podle autorského zákona	627
5.2.2	Užívání děl v prostředí Internetu	628
5.2.3	Zvláštní případy nakládání s díly na Internetu ...	630

Obsah

5.3	Ochrana práv k jiným objektům na Internetu	636
5.4	Ochrana dat v přenášených zprávách a v počítačích	636
5.5	Dokazování na Internetu	640
5.5.1	Důkazy podle procesních právních norem	641
5.5.2	Důkazy na Internetu	642
5.5.3	E-mailová adresa	643
5.5.4	E-mailové a webové anonymizéry	646
5.5.5	WWW stránka	646
5.5.6	Hackerství	647
5.6	Stopy na počítači a nové technologie	647
Kapitola 6.	Internetová telefonie	649
6.1	Princip internetové telefonie	649
6.2	Etapy IP telefonie	652
6.3	Spor o charakter IP telefonie v ČR	654
6.4	Generální povolení GP č. 22/1997 a generální licence č. GL – 28//2000	659
Kapitola 7.	Internet jako sdělovací prostředek	660
7.1	Internetové noviny a časopisy	663
7.2	Reklama na Internetu a spamming	664
7.3	Rozhlas a televize na Internetu	669
7.3.1	Autorskoprávní úprava rozhlasového a televizního vysílání	670
7.3.2	Provozování rozhlasového a televizního vysílání . .	673
7.3.3	Závěry pro internetové rozhlasové a televizní vysílání	678
Kapitola 8.	Poskytovatelé připojení k Internetu	679
8.1	NIX.CZ	679
8.2	Zprostředkování přístupu uživatelů ke službám sítě Internet	680
8.3	Smlouvy s providery	680
8.4	Odpovědnost poskytovatelů připojení k Internetu	683

Část jedenáctá. Kriminalita v prostředí informačních systémů a na Internetu 687

Kapitola 1.	Úvod	689
Kapitola 2.	Nové druhy kriminality	690
2.1	Počítačová kriminalita	690
2.2	Informační a informatická kriminalita	693